

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಆ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವಾಗ ಮಾತನಾಡಿ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Now the question is :

“That this House unanimously resolves that effective steps be taken by the Government to popularise Crop and cattle Insurance policy in the State of Karnataka.”

The Motion was Negatived

ಪ್ರಶ್ನೆಯು.—ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಮಂಡಲಿ
ಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ಮಾಯಣ್ಣ (ಹುಲಿಯೂರು ದುರ್ಗ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ನನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ—

ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಚರಾಚರ ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಮಂಡಲಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯವರು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

The question was proposed

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ಮಾಯಣ್ಣ.—ಈ ನಮ್ಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ (ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ) ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದೇವರನ್ನು ಬಹಳ ಪವಿತ್ರವಾಗಿ ಅವರವರ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಬಹಳ ವಾಗಿ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನೇಕ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ಒಡವೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಇಂತಹ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಯವರು ಬಂದು ಕೊಳ್ಳಿ ಹೊಡೆದಂತಹ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಿದರ್ಶನಗಳು ಇವೆ. ಪುರಾತನ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾತಂತ್ರಾನಂತರ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ರಕ್ಷಣೆಗೆ, ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಿರುಪತಿ, ಮಂತ್ರಾಲಯ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಸಮಿತಿಗಳು ಇದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವೊಂದು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮಂಜರಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವೊಂದು ಆದಾಯದ ಲಿಮಿಟ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಲಿಮಿಟ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮಂಜರಾಯ ಇಲಾಖೆ ಆ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಜಿಮಿನಿನ ಬಳಿ ೧೦-೧೫ ಮನೆಯವರು ಒಟ್ಟು ಸೇರಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲೇ ದೇವರ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಪುರಾತನ ದೇವರ ಗುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜನ ನದಿ ನೀರನ್ನು ಪವಿತ್ರ ಜಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತಹ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಸರ ಇಲ್ಲದೆ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಂದ ಆ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಒಡವೆ ವಸ್ತುಗಳು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಜನ ಕಲ್ಪನೇ ದೇವರೆಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪುರಾತನ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿ ಅವುಗಳ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇವುಗಳ ಆಸ್ತಿ, ಒಡವೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮಂಡಲಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ, ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪೂಜಾ ಮಂದಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತೇನೆಂದೂ, ಅದರಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ

ಕೊಂಡು ಬರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಸರ್ಕಾರ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಗುಂಡೂರಾಯರ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿ ಕಾರ್ಯ ತತ್ಪರರಾಗಿರಬೇಕು. ನಾವು ದೇವರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಉಂಟಾಗುವಂತಹ ವಾತಾವರಣ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ವೆಂಡಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಿಗಾದಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಮಹಾರಾಜರು ಇದ್ದಾಗ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಮಹಾರಾಜರು ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ. ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಶೀರಾಳ್ಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಹೊಸನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಶ್ರೀ ಮಾಯಣ್ಣನವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಈ ನಿಲುವಳಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮಂಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಹೇಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರರು ತಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಸ್ಮಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಾಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಆದೇ ರೀತಿ ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಮುಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅವರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಈ ದಿನ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವವರು ಕೇಳುವವರು ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲೇ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸ್ವತ್ತು ಇದೆ ಸ್ವಾಮಿ ? ಅವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಕೆಲವರೇ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ದೇವರಿಗೆ ಎಣ್ಣೆಗೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲ. ಕುಬೇರನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಇದ್ದರೇನು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಮಜ್ಜಿಗೆ, ಈ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ. ಆ ದೇವರಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಯಾರೋ. ಏಕೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ? ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಂಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಯಾರಿಗೂ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ನೇರವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ದೂರುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ. ಆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಇದೂ ಒಂದು ಇಲಾಖೆ. ವಾಕ್ಯ ಬೋರ್ಡ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಬಹಳ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಉದ್ಧಾರ ಕಾಣುತ್ತವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತ ವೆಂಡಲಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರು ಒಂದೇ ಆದರೂ ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿರುಪೇಶ್ವರ ಆಗಲು ಕಾರಣವೇನು ? ಇವುಗಳಿಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ವಿಶೇಷ ಗುಣ ಇರಬಹುದು. ಶೇಕಡಾ ೫೦ ಭಾಗ ಆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಇದು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಕೊಲ್ಲೂರು ಮಂಜರಾಯಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತಮಿಳು ನಾಡು, ಕೇರಳದಿಂದ ಜನ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಪರಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಜನ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಜನ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಳಕು, ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಜನ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಇಲ್ಲ ಛಾವಣಿ ಇಲ್ಲ. ಮಂಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆ ಇವಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ರಿವೇರಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಮಂಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹಣ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದು ಗೊತ್ತೇ ಹೊರತು, ಹಣ ಕೊಡುವಾಗ ಅದು ಆಗಬೇಕು. ಇದು ಆಗಬೇಕು. ಆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪೂರೈಸಬೇಕು, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ನೆಲಸಮ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಮೆಲೇಶಂಕರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಇದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ದೇವಸ್ಥಾನ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದಂತಹ ದೇವಸ್ಥಾನ. ಮಂಡಲ ಮಹಾ ಋಷಿಗಳು ತಪ್ಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದಂತಹ ಸ್ಥಳ ಅದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಹೆಸರು ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಒಂದು

ದೇವಸ್ಥಾನ ಇವತ್ತು ಬೀಳತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ ರಿಪೇರಿಗೆ ೪೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದೇಣಿ ಮೂಲಕ ಕಲೆಕ್ಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿ ಮಂಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಫಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರೆ ಈಗ ಇಲಾಖೆಯವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಸಾಲದು ಇನ್ನಷ್ಟು ದೇಣಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ ಟ್ರಿಪರಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರೆ, ಅದೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲಾ 'ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಣ ಸ್ವಶಾಣಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹೇಣಿ ವಾಪಸ್ಸು ಬರುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಆ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ. ಹಣ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ ಟ್ರಿಪರಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆ ದಂಡನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂಜರಾಯಿ ಖಾತೆಯಲ್ಲೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಮೇಲೇಶಂಕರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮಠಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಹುಶಃ ಇವತ್ತೋ ನಾಳೆಯೋ ಬೀಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರತಕ್ಕವರನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇವತ್ತು ತಾವು ವಕ್ಟಿ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ೧೦ ಕೋಟಿನೋ, ೧೦ ಲಕ್ಷನೋ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ, ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಪೋಷನ್‌ರೇ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉತ್ಪತ್ತಿ ತೆಗೆಯತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಆ ಸಮಿತಿಗೆ ಇರಬೇಕು ಆ ತರಹ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತಹ ಅಂಗಡಿ, ಮಂಗಳ ಟ್ಯುಗಳನ್ನು ಖಾಸಗೀ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಮಂಜರಾಯಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಿಳಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡುವಂತಾದ್ದು ಆಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಇದ್ದರೆ ಇಂತಹವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ, ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಇದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರು ಇರುವಿಕೆಗೆ ಅದರ ಆಡಳಿತ ಸಮಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ಕೆಲವು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರೇ ಓಡಿ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಹಕ್ಕೆ ಪೂಜಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು, ಸರಿಯಾದ ನೈವೇದ್ಯ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಇಟ್ಟು ನಡೆದರೆ ಅದು ಜಾರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ದೇವರೇ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರತಕ್ಕ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು, ನಿಜವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರಾರ್ಹವಾದಂಥ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಇವೆ, ಬೃಹದಾಕಾರವಾದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ನಾವು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರಿಸಿ ಗುಡಿಸಿ, ಇಷ್ಟು ಚೊಕ್ಕಟವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಮಂಜರಾಯಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರು ಅಷ್ಟು ಚುರುಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಸಬೆ ಯವರು ಚುರುಕಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ನಾವು ಬೇಟಿಕೊಟ್ಟರೆ, ದೇವರ ಮೇಲೆ ನಿಷ್ಠೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲಾ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪರಿಸರ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಸಾಧ್ಯ, ಎಲ್ಲ ಮಠಗಳಿಗೂ ಒಂದು ನೀತಿ ಇರಬೇಕು. ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದವರು ಕೂಡ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಡಿ. ಟಿ. ಮಾಯಣ್ಣನವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ (ಭಾಲಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ಮಾತು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾಯಣ್ಣನವರು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷ ವರ್ಷ ನಾವು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯುವವರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು ಕಾರಣ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಆ ಕಾನೂನು ಮತ್ತೆ ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಾಗೆ ನಿಂತಿರುವಂಥ ಕಾನೂನುಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಮದ್ಯಪಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದೆವು, ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ಎಷ್ಟೋ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದರೂ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಫ್ಟವಾಗದೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಜನರನ್ನು ಎಡುಕೇಟ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಆ ಕಾನೂನು ಹಾಗೆ ಉಳಿಯಿತು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಜಾತೀಯತೆ ಕರಪಷನ್, ಬ್ರಹ್ಮಾಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದರೂ ಮತ್ತೆ ಅದು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯದವರಿಗೂ ಮಂಟ್ರಿಟಿ ಇದನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮೂಲ ಕಾನೂನು

ಏನು ಇದೆ ಇದು ಮನುಷ್ಯ ಮಾಡಿದ ಕಾನೂನು, ಎರಡನೆಯದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ನೀತಿ ನಿಯಮ ಹೇಳಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಇನು ಮೂರನೆಯದು ನೇಚರ್ ಅದು ತನ್ನ ಕೆಲಸ ತಾನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಾವು ಏನು ಕಾನೂನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು ಬೆಳೆಯ ಬೇಕು, ಆರ ನೈಸೇಷನ್ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಸಂಘಟನೆ ಇದೆ, ಒಂದೇ ಪುಸ್ತಕ, ಇದೆ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ಸ್, ಪ್ರಕಾರ ಒಂದೇ ಇದೆ, ಅದೇ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜಾತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ ದೇವರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇದೆ, ಇತರೆ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನಾವು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ನೋಡದೆ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಹಿಂದುತ್ವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೋ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದುತ್ವ ಹಿಂದೂದೇಶ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕ್ರಾಂತಿ ಈ ಧರ್ಮದವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ಮಹಾನುಭಾವರು, ಬಸವಣ್ಣ ನವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು, ಆದರೂ ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ೨೦ನೇ ಶತಾಬ್ದಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವೊತ್ತು ನಾವು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಹಿಂದತ್ವ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಅಂಥ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿ, ಪಂಥ, ಧರ್ಮದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ದುರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಪೂಜಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಭೂಮಿ ಏನಿತ್ತು ಅದು ಹೋದವು, ಪೂಜಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಎಷ್ಟೋ ಮಠಗಳು, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಕೆಡುತ್ತಿವೆ, ಪೂಜಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಂತ ಪಾಪರ್ತಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ, ಇವೆಲ್ಲಾ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದಂಥ ನಿರ್ಣಯ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಇವೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಷ್ಟು ಇವೆ, ಅವೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಭಕ್ತರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಬೇಕು, ಅಂಥಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಆ ಹಣದಲ್ಲಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ, ವಿದ್ಯಾಮಂದಿರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇದು ಬರಬೇಕು ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆನೇಕ ಸಾರಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ನೈತಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಇದು ಜಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ, ಜಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಪಾಠ ಕಲಿಸಬಾರದು ಅಂಥ ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಜಗತ್ತು ಒಂದು ನೀತಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಕಾರಣ ಮಾನವ ಸಮಾಜ ಒಂದೇ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಧಾರ್ಮಿಕ ನೈತಿಕ ಆಭ್ಯಾಸ ಬರಬೇಕು, ನಾವು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ದೇವರ ಪೂಜೆಗೆ ಹೋಗಲಿ ಹಿಂದಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಜಾತಿ ಇರಲಿ, ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಾವು ದೇವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಮಂಡಳಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ, ಆ ಮಂಡಳಿಯವರಿಂದ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಬಹುದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರು ಹಿಂದೆ ಮಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜಾತಿಯೇ ಆಗಿರಲಿ, ಯಾವ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿರಲಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಪೂಜೆ ನಡೆಸು ವಂತಾದ್ದು ಆಗಬೇಕು ನೈತಿಕ ಪಂಗಡ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ದೊರೆಯುವಂತಾಗಬೇಕು, ಒಬ್ಬ ಅಫೀಸರ್ ಬರಲಿ. ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಬರಲಿ, ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಬರಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆಗತ್ಯ ವಿದೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಾನವರು ಒಂದೇ ಇದನ್ನು ನಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

೧೨ ೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಿಂದು ಮುಸಲ್ಮಾನಾ ಧರ್ಮ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಉಳಿಯಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದುವೆ ಅದಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ, ಅವರು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿತವಾಗುವಂತೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಗಳಾಗಲಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಲಿ ಬೇರೆ ವಿಧವಾದ ನೈತಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವಾಗಲಿ ಅದೆಲ್ಲಾ ಆಗುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಸಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ಸನ್ಮಾನಾನ್ವಿತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾಯಣ್ಣ ನವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯವು ಸಕಾಲಿಕ, ಗಮನಾರ್ಹ ಮತ್ತು ಅತಿ ಪೋಷಣಾತ್ಮಕವಾದುದಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಜನ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮೇಲೆಯೂ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆಯೂ ಇದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೂಡ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ದೇಶದ ದುರ್ದೈವರಿಂದ ಹಿಂದು ಶಬ್ದ ಆಡಿದಕೂಡಲೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹಿಂದು ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದಂಥ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಒಂದು ಧರ್ಮ, ಈ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವ ವಂನೋಭಾವನೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಡುವ, ಬಿಚ್ಚುನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಡುವ ದುರ್ದೈವ ದುರ್ದೈವನೆಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮವೇ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಂನುಷ್ಠಾನ ಭಾವನೆಗಳು ಇದುವರೆಗೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಉಪಕಾರ ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯಗಳ ರಚನೆ ಆದುದು ವಂನುಷ್ಠಾನ ಭಾವನೆ. ಅವನ ಅಂತರಂಗದ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಯಾರನ್ನೇ ಆಗಬಹುದು. ಶಿವನ ಹೆಸರನ್ನೇ ಆಗಬಹುದು. ವಿಷ್ಣುವಿನ ಹೆಸರನ್ನೇ ಆಗಬಹುದು. ಒಂದು ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಒಡವೆ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಹೀಗೆ ಬಂದಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ದೇವರಿಗೆ ವೈಭವವನ್ನು ತರಲಿ ಎಂದು ಅಲ್ಲ, ದೇವರಿಗೆ ಕೀರ್ತಿ ಬರಲಿ ಎಂದಲ್ಲ. ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ವಂನುಷ್ಠಾನ ಭಾವನೆಗಳು ವಿಕಾಸವಾಗಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕವಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

“ಮುಕರಂ ನೋಳ್ಪ ಅಂಗನೆಯು

ತನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯವುಂ ನೋಳ್ಪಳ್ಳದೆ

ಮುಕರಂದಯಂ ನೋಳ್ಪಳ್ಳ.”

ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡುವುದು ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆಯೇ ಹೊರತಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮೂರ್ತಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸಕಲ ಜೀವಾಳಿಯು ಲೇಸನ್ನೆ ಬಯಸುವಂತೆಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸರ್ವರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಾಣುವಂಥ ವಂನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಮಾತ್ರವೇ

ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದ್ದು. ಇದು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈವತ್ತು ನಾವು ದೇವಾಲಯಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಒಂದು ದೈವ ಶಿಲ್ಪ ಕಲಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದಂಥ, ಜನ ಭಾವನಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದಂಥ ಕಲೆ ಆದರಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಬಹಳ ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಈ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಮ್ಮ ಬೆಳೆದು ಬಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದೆ. ಸನ್ಮಾನ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರೇ ಭಾರತ ದೇಶದೊಳಗೆ ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದು ಇದೆ. ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದರೆ ೨೮ ಆಗಮಗಳು ಇವೆ. ಈ ೨೮ ಆಗಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗ ಅಂದರೆ ಕಾಲಾಭಾಗವನ್ನು ದೇವಾಲಯಗಳ ಶಿಲ್ಪ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಮೀಸಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈವತ್ತು ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸೈನ್ಸ್ ಬಹಳ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಇದು ಇನ್ನೂ ಕಂಡರಿಯದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜ್ಞಾನ ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೇ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಇದು ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕು. ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕು. ಇದರ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಒರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೋನಾರ್ಕ್ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗೋಡೆ ಯಾವರೀತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕೆಲವು ರಂಭಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ದೇವರಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ದೇವಾಲಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ ಇದೆ. ಇಂಥ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು ಅಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಶಾರದಾ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವಾದ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸಮಾತ್ರ ದೇವರಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಬೀಳುವಂಥ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ ಇರುವುದನ್ನು ಇಂದು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಶಿಲ್ಪ ಕಲೆಯ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈವತ್ತು ನಾವು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ. ಇಂಥಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೋಷಕವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ದೇವಾಲಯಗಳು ಈವತ್ತು ಹಳೇಬೀಡು ಮತ್ತು ಬೇಲೂರುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸಾಧಾರಣವಾದುದಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿ ವೈಭಾವ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಈ ಒಂದು ಕಲಾ ವೈಭವವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸತಕ್ಕಂಥ ದೇವಾಲಯಗಳು ಐಹೊಳೆ, ಬಾದಾಮಿ, (ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರ.) ದೇವಾಲಯಗಳ ಪಾವಿತ್ರತೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪವಿತ್ರವಾದಂಥ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸತಕ್ಕಂಥ ಈ ಒಂದು ಕಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಬಿಂಬಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಳೇಬೀಡು, ಬೇಲೂರಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ನೋಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸನ್ಮಾನ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾರೇ ಹೋಗಲಿ ಮತ್ತೆ ಇದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಶಿಲ್ಪ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಸಂದೇಶ ತುಂಬಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥದು ಏನೆಂದರೆ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಹಳೇಬೀಡಿನ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಾಗಿಲ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಒಂದು ಚಿತ್ರ ನೋಡಿ ಸ್ತಂಭೀಭೂತರಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ನಿಂತಿದ್ದು ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಅನೇಕ ಜನ ನಿಂತು ನೋಡಿದರು. ಇದು ಏನು ಗಾಂಧೀಜಿ ನೀವು ಏನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ತಿರುಗಿತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಒಮ್ಮೆಗೆ ಸ್ತಂಭೀಭೂತರಾಗಿ ನಿಂತು ಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಜನರಿಗೆ ಅಚ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥವರು ಕೇಳಿದರು ಏನು ಗಾಂಧೀಜಿ ನೀವು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಚಿತ್ರ ಏನು ಇದೆ ಶಿಲ್ಪ ಕಲೆಗೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಇದ್ದಾಳೆ, ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ನಗ್ನ ಚಿತ್ರ, ಉಟ್ಟುಬಟ್ಟೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತಾ ಇದೆ, ಓಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, ಇಂಥ ನಗ್ನ ಚಿತ್ರ, ಹೆಣ್ಣು ನಗ್ನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರು. ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ವಂದನುಂಟು ಈ ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ಕವಿಯ ಭಾವನೆ, ಕವಿಯೇ ಬರೆಯಲಾಗದಂಥ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆಂದೂ ಹೇಳಿ, ಕನ್ನೆ ನಗ್ನ ಚಿತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಚೀಳು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಒಂದು ಚೀಳಿನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ, ಕಾಮವೆಂಬ ಚೀಳು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಒಂದು ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಕಾಮನಿಗೆ ಚೀಳು ಕುಟಕಿದಾಗ ಅವನು ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳು ಏನು ಇದಿಯೋ

ಕಾವಂದ ಒಂದು ಕೋಶಿನಲ್ಲಿ. ಕಾವಂದ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರವಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಕಾಮಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ತಾನು ಒಂದು ನಗ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ಒಡ್ಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವಳಿಗೆ ನಗ್ನವಾಗಿ ಇದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವ ಪರಿವೇ ಇಲ್ಲ. ಕಾವಂದ ಚೀಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾಳೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಪ್ರತಿ ಬಿಂಬಿಸಿದೆ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಅರ್ಥಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಒಮ್ಮೆ ಅವರ ಯಂಗ್ ಇಂಡಿಯಾ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಅವರು ಹೀಗೆ ಇದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಚಿತ್ರಗಳ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಚಿತ್ರಗಳು ಹಳೆಬೀಡಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಇದಾವೆ. ನಾನು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಯಂಗ್ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಓದಿದಮೇಲೆ ನಾನು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ ಹೀಗೆಯೇ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಇನ್ನೂ ೫-೬ ಚಿತ್ರಗಳು ಇದೇ ರೀತಿ ಯದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಾದನಂತರ ಒಂದು ನಗ್ನಚಿತ್ರ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ನಗ್ನಚಿತ್ರ ಪಾರ್ವತಿ ಪರಮೇಶ್ವರರದು. ಅವರು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಗ್ನರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಹಳೆಬೀಡು ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಹಳ ಮೆಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ ಏತಕ್ಕೆ ಪಾರ್ವತಿ ಪರಮೇಶ್ವರರ ನಗ್ನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿ ನೃತ್ಯ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳಿ. ಆಗ ನನಗೆ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಓದಿದಂಥ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥ ಇಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಭಂಡಾರ ತುಂಬಿರುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಚಿಕೆರತಕ್ಕಂಥ ತೊಡಕು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆಂದರೆ ತನ್ನ ತಾಯಿ ನಗ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಮಗು ಹಸುಗೂಸು ಬಂದಾಗ ನಗ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ಭಾವನೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ತಾಯಿ ನಗ್ನವಾಗಿ ಇದ್ದಾಗ ಪ್ರಾಯಸ್ಕರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಗನು ಬಂದರೆ ಆ ಭಾವನೆ ಬದಲಾವಣೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪಾರ್ವತಿ ಪರಮೇಶ್ವರರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಭಾವನೆ ಏನು ಇದೆ ಆ ಭಾವನೆ ಯನ್ನು ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅನುಭವ ಮಂಥಪಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಭೂದೇವರ! ಅವು ನೀನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೋಹ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಂಥಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ವಸ್ಥವನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ನಗ್ನಳಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಅವರು ಹಾಗೆ ಸೇಳಿದಾಗ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಹೌದಾ ನೀನು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆ, ಆದರೆ ಉಟ್ಟ ಸೀರೆಯಬಿಟ್ಟು ನೀನು ಈ ಜುಟ್ಟನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀಯೇ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಶ್ನೆ?

೧೬ ವರ್ಷದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಕಂಡರಿಯದೇ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಉಟ್ಟ ಸೀರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಗ್ನಳಾಗಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಏತಕ್ಕಿಂತರ ಅವಳನ್ನು ಕಾವಂದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿದಂಥ ಕೌಶಿಕ ಅವಳು ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಮಾಕತನದಿಂದ ಮುಟ್ಟಿದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾಮ ಪ್ರಚೋದನೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಂದಿದ್ದಂಥ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ತನ್ನ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಕೂದಲನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಸ್ಥಾನದ ಅನುಭವ ಮಂಥಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಕೂದಲ ಮರೆಮಾಡಲೇಕೆ ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದಾಗ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಹೇಳಿದಳು, “ಫಲ ಪಕ್ಷವಾದಲ್ಲದೆ ಸಿಪ್ಪೆ ಬಟ್ಟೆ ಗಡದು ನೋಡಾ” ಅಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಗಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಗಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಪ್ಪೆಗೆ ಬಣ್ಣ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. “ಕಾಮನ ಮುದ್ರೆಯ ಕಂಡು ನಿಮಗೆ ನೋವಾದೀತು ಎಂದು ಮುಚ್ಚಿದನು ಕಾಣಾಣ್ಣ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ನಾನು ಕಾಮಂಕಳಾಗಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ದೇವರ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಾವಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಈ ಕಾವಂದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಕಂಡ ನಿಮ್ಮಂಥ ಕಾಮ ದಹಿತರೂ ಕೂಡ ಆಧ್ಯಾತ್ಮದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ನೀವು ಮತ್ತೆ ಕಾಮ ತೃಪ್ತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಬಹುದು, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವನ್ನುಂಟುಮಾಡ ಬಾರದೆಂದು ಮುಚ್ಚಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು, ನನಗಾಗಿ ಈ ಅಂಗವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಆಕೆ ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯದ ಅರ್ಥ ಹೇಳಿಬಿಡು ಬೇಲೂರಿನತ್ತಕ್ಕೆ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿನ ಪಾರ್ವತಿ, ಪರಮೇಶ್ವರರ ನಗ್ನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಇಂಥ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ದರ್ಶನವನ್ನು ಕವಿ ಎಷ್ಟು ಸುಂದರ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಒಂದು ಸೌಭಾಗ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥ ಸೌಭಾಗ್ಯದ

ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ ? ಅವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತು ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇಂಥ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರು ? ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸೋಮನಾಥ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಒಡೆದು ಜೊರುಜೊರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸದ ಕಡೆಗೆ ನಾವು ಕಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬಾಗಿಲವಾಡ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದಂಥ ಮಂತ್ರರತ್ನ ವಜ್ರ, ವೈಷ್ಣವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಡೆದು ತೆಗೆದು ೭೦೦ ಒಂಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ೩ ತಿಂಗಳಕಾಲ ಈ ದೇಶದಿಂದ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ದೇಶದಿಂದ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಹಿಂದಿನಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಜನರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಇವತ್ತು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಯಾವನೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಂದೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗಲೂ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಭಾವನೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುವ ರೀತಿನೀತಿಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ಯಶೋಧರ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಂದರ ಸನ್ನಿವೇಶ ಈ ರೀತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ರಾಜ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ, ಬಹಳ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತ, ಇಂಥ ರಾಜನ ಪತ್ನಿ ಅವರ ಕುದುರೆ ಲಾಯದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಮಾಲಿಷ್ ಮಾಡತಕ್ಕವನೊಬ್ಬನನ್ನು ಪ್ರೇಮಿಸುತ್ತಾಳೆ ಆತನನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಪ್ರೇಮಿಸುತ್ತಾಳೆಂದರೆ, ಅವನು ಒಮ್ಮೆ ಕುದುರೆ ಲಾಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಗೀತವನ್ನು ಬಹಳ ಮಧುರವಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ ಆತನನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ, ತನ್ನ ಪರಿಚಾರಿಕ ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಕರೆದು ಅವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾಳೆ, ಅವಳ ಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಪರಿಚಾರಿಕೆ ಹೋಗಿ ಆತನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಮೆಹಗಾರಿಯ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ತಾಯಿ ನೀವು ಎಂಥವನನ್ನು ಮೋಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆತ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನೂ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿಲ್ಲ, ಬಹಳ ವಿಕಾರವಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆ ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. “ಮಂರಂಟಿದ ಬೆನ್, ಉಬ್ಬುಗಲಿ” ಅಂದರೆ ಅವನ ಬೆನ್ನುಮೂಳೆ ಬಗ್ಗಿದೆ, ಹಲ್ಲುಗಳು ಉಬ್ಬಾಗಿವೆ, ಇಂಥವನನ್ನು ಹೇಗೆ ಮೋಹಿಸಿದಿರಿ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ರಾಣಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ, “ಕತ್ತರಿ ಕಪ್ಪಾದೊಡೇ, ವಾಸನೆ ಹೋಗುವುದೇ ? ಅಂದರೆ ಕಸ್ತೂರಿ ಕಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಪರಿವಳ ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸಮಿಯುವುದು ಅವನವನ ಭಾವನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸೌಂದರ್ಯವೇ ಇಲ್ಲದಿರತಕ್ಕ ವಿಕೃತವಾಗಿರತಕ್ಕ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಆದರೆ, ಅದೇ ಗಣಪತಿಯ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾರೂ ಸಂತೋಷಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾವನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾದ ಒಂದು ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ದೇವಾಲಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಜನರು ಅನೇಕ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಂಡಿಯಾಗಿ ತರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು ಎಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ೪ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ವಿಹಾರಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಬುಡ್ಧನ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಇತ್ತು. ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ಬೌದ್ಧ ಸನ್ಯಾಸಿ ೪ ದಿವಸದ ಮೇಲೆ ಆ ವಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಇರಕೂಡದು ಅಂತ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಇತ್ತು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಬೌದ್ಧ ವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತು ತುಂಬಿತ್ತು. ಏತಕ್ಕೆ ತುಂಬಿತ್ತು ಎಂದರೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಾಧುಗಳಂತರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒರುವ ವರಿಗೋಸ್ಕರ ಚಾತುರ್ಮಾಸದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಕರಾದ ಸಾಧು ಸಂತರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕೇವಲ ಹಸಿದಹೊಟ್ಟೆಗೆ ತುಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮನುಷ್ಯ ಧರ್ಮದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಈ ಹಸಿವಿನ ಹಂಗೆ ಇರಬಾರದೆಂದು ಹಸಿದುಬಂದ ಜನರಿಗೆ ಅಶನ ಈಯುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಅನುಭವ ಮಂಟಪವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಲಕ್ಷದ ತೊಂಭತ್ತಾರು ಸಾವಿರ

ಜನರಿಗೆ ಅನುಭವ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತಕ್ಕೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ದಾಸೋಹ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮಹಾ ಮನೆ ಎನ್ನ ತಕ್ಕ ಒಂದು ಭವ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇವಾಲಯಗಳೂ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಜನರಿಗೆ ಅನ್ನದಾನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದುವು. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಸಂಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗಿತ್ತು. ಅವತ್ತು ಅನ್ನವನ್ನು ಬೇಡುವ ಭಿಕ್ಷುಕರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳರತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾತು ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ, ಬೇಡು ಬೇಡಲೆ ಅಂದೆ, ಬೇಡುವವರಿಲ್ಲದೆ ಬಡವಾದೆ" ಎಂದು ಅಂದರೆ ಅವತ್ತಿನದಿವಸ ಬೇಡುವವರೇ ಇರಲಿಲ್ಲವಂತೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಪಾತ್ರವೂ ಇದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಂಜನಗೂಡು ದೇವಸ್ಥಾನ, ಮೇಲುಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಲವರಾಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಇವುಗಳಿಗೆ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನನೇ ಸ್ವತಃ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಿಸಲಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ ಸಿ. ವಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಮಿತಿ ಇಡೀ ಭಾರತದೇಶವನ್ನು ಸಂಚರಿಸಿ ಈ ಹಿಂದೂ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಸಂಘಟನೆಗಾಗಿ, ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದುರ್ದೈವದಿಂದಾಗಿ ಆ ವರದಿ ಎಲ್ಲೋ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದನಂತರ ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ದೇ ಅದೆ ಒಂದು ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅನಂತಾನಂತ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಂಥ (ಸುಮಾರು ೨೦೦೩) ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವೆಲ್ಲವೂ ನಿರ್ನಾಮವಾಗಿವೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಶ್ರಮವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು, ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇವತ್ತು ಯಾರಾದರೂ ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ೧೦ ಮೈಲಿ ಸುತ್ತಿದರೂ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಜನರಿಂದ ಸಾಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂಥ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಗಳನ್ನು ತಂದೂ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಲ್ಲಿನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಸಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ? ಹೇಗೆ ಸಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನಿಜವಾಗಿ ಎಂಥವರನ್ನಾದರೂ ಅಶ್ಚರ್ಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಇಂಥ ಸಾಹಸೀ ಜನರೂ ಇದ್ದರು, ಅಂಥ ಸಾಹಸದ ಫಲವಾಗಿ ಬಹಳ ವೈಭವ ಯುತವಾದ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿ, ನಮ್ಮ ವನಸ್ಸನ್ನು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ನಮ್ಮ ವನಸ್ಸನ್ನು ವಿಸ್ತೃತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇದು ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಇಂಥ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಪುಣ್ಯಶೀಲರಾಗಿ, ಭಾಗ್ಯಶೀಲರಾಗಿ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಾಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ದಾನಮಾಡಿ ಹೊಂದರು ಅಂಥವರನ್ನೇ ಇಂದು ನಾವು ಮರೆತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ವಂಶದ ಮೂಲಪುರುಷರಿಗೆ ಅವರ ಆಸೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಆಘಾತವನ್ನು ನಾವು ಇಂದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪಿತ್ತ ರುಣ, ದೇವ ರುಣ, ಋಷಿ ರುಣ, ಮನಿ ರುಣ, ಗೋವು ರುಣಗಳನ್ನು ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ನಾವು ಋಣಪಾತಕರಾಗಿ ಸಾಯುವ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ.

ನಾವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಿತ್ತರುಣ, ಋಷಿ ರುಣ, ಮನಿ ರುಣವನ್ನು ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿ ದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮನಗಂಡಾಗ ನಾವು ರುಣಪಾತಕರಾಗಿ ಪುಣ್ಯ ಬಿಡುವಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ದೇಣಿಗೆಯನ್ನು ನಾವು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಮಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಬಂದರೇನು? ಎಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಗಳು ನಡೆದರೂ ಏನು? ಏನೇನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ನಡೆದರೇನು? ಇವತ್ತು ನಮ್ಮದೇ ಆದಂತಹ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದೇಶಕ್ಕೆ

ಇದೆ. ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಗೌರವವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಭೌತಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಬರಲಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ವ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಟಂಬಾಂಬ್ ತಯಾರಿಸಿದ್ದ ಕ್ಯೋಸ್ಕರ ಗೌರವ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜನರ ಭಾವನೆಗಳಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಜಗತ್ತೇ ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಈ ದೇಶದ್ದೇ ಇದೆ. ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮಿಲ್ಲರ್ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ,

“If there is any place on the face of the earth for the greatness of its culture, for the greatness of its character, I definitely point out towards India”.

ಈ ಮಾತನ್ನು ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಮ್ಯಾಕ್ ಮಿಲ್ಲರ್ ಹೇಳಿದ್ದು. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಜನ ಮಹಾನುಭಾವರು ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಗೌರವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೃಹತ್ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬರೆದಿರತಕ್ಕ Arnold Toynbee Studies of History ಆದನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ, ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬರೆದಿರತಕ್ಕ ವಿಲ್ ಡ್ಯೂರನ್ ತನ್ನ ಇತಿಹಾಸ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ದೇವಾಲಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ರಚನಾ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಮುಕ್ತ ಕಂಠದಿಂದ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಶತಮಾನದ ಆದಿಯಿಂದ ಬಂದರು ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದರು? ಅಂದರೆ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಈ ದೇಶದ ಜನರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಪತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಮೋಹಿತರಾಗಿ ಬಂದರು ಭೌತಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಂಡುಹೋದರು. ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಹೋದರು ಜನ ಅಂಜಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನೂಚುನೂರು ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ಕಾಲ ಬಂತು. ಸೋಮನಾಥ ದೇವಾಲಯ, ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೊದಲು ಗೃಹ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಂತಹ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ ರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ, ಕೆ.ಎಂ. ಮುನ್ಶಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸೋಮನಾಥ ದೇವಾಲಯ 2 ಸಾರಿ ನಿರ್ವಹಣೆವಾಯಿತು. 2 ಸಾರಿ ಕಟ್ಟಿದರು. 3ನೆಯ ಭಾರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಸೋಮನಾಥ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ 91 ಜೋತಿರ್ಲಿಂಗಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ದೇವಾಲಯಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಇವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವಿದೆ. ದೇವಾಲಯ ಸಂಪತ್ತು ರಾಜಮಹಾರಾಜರು ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದೇವಾಲಯಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬಡಜನರು ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ದೇವಾಲಯಗಳ ಸತ್ತ್ವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದೆ ಪ್ರಮುಖವಾದುದಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯ ಬೇಕಾಗಿದ್ದಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳು ಇವತ್ತು ನಿಂತಹೋಗಿವೆ. ಅನ್ನಧಾನ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ನೀವು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯವೇತನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅಂಗವಿಕಲರ ವೇತನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಭಿಕ್ಷುಕರ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಬಿಕ್ಕಾಟನೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಭಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತೀರಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅವರ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮೋಷಣೆ ಇಲ್ಲದ ವೃದ್ಧರಿಗೆ ವೃದ್ಧ ಯೌರಿಗೆ ಈಗ ಕೊಡುವಂತಹ 40 ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಜೀವನ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೆ? ಅವರಿಗೆ ವಾಸಕ್ಕೆ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿ? ಬಿದಿಯಲ್ಲಿ ಭಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಜನರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಉದಾರಿಗಳಾದ ಹಿಂದೂ ಜನರ ಣ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ದೇವಾಸ್ಥಾನದ ಮುಖಾಂತರ ಅನ್ನ ದೊರೆಯಲಿ ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಆಗಲಿ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ದಾಸೋಹ ಆ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದರು. ಆ ಪದ್ಧತಿ ಇವತ್ತು ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ದೇವಾಸ್ಥಾನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆತರುವಂತೆ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣಿ ರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಧರ್ಮವನ್ನು ಅಳಿಸುವಂತಹ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತೇವೆ. ಧರ್ಮ

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಎಂದೂ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಧರ್ಮ ಎಂದೂ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ದೇವಾಲಯಗಳ ಆಸ್ತಿ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಬೇಲೂರು ದೇವಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದಕ್ಕೆ ಇವತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಜನ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಪೂರೈತಾಡ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಯಾರಾದರೂ ಮಧುರಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ, ಕಂಸನ ಅರಮನೆ ಮಣ್ಣು ಮೇಚಿ ಹೋಗಿತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಅಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದ ಅರಮನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನ ಇವತ್ತು ಬಿಡಿಸಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೃಷ್ಣನ ಮಂದಿರವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮಧುರೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಇವತ್ತು ಕೃಷ್ಣ ಮಂದಿರ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಅಮೃತ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರವಾದ ದೇವಾಲಯ ವನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕಂತಹ ಮನೋಭಾವನೆ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿರಾರವರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇಂದೂರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಭೂಪಾಲನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಶ್ಮೀರದ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಮಂದಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜನ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ? ಹೇಗೆ ಮನಸ್ಸು ಇತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಲೂರಿನ ದೇವಾಲಯ ಹೇಗೆ? ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ದೇವಾಲಯದ ಸೌಂದರ್ಯ ಕೆಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ವರ್ತಮಾನ ವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಹಾಕುವಂತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿಂದ ಆಗು ತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ನಶಿಸಿ ಹೋಗದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅಂತಹ ಶಿಲ್ಪಿಯನ್ನು ನಾವು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಎಂತಹ ಹೆಸರು ಇದೆ ಅಂದರೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಒಬ್ಬ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಅವರು ಕೆತ್ತಿದ ಚಿತ್ರ ಕಲೆಗೆ ಮೋಹಿತ ಗೊಂಡು ಜಪ ನೌರವರು ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ಚಿತ್ರ ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಅವರು ಕೆತ್ತಿದ ಚಿತ್ರಗಳು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಜಳಿಜಾರಿ ದಂಕಣ ಮಾರಿಯವರ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಲ್ಪ ಕಲೆಯನ್ನು ಮೆರೆಸಿದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಶಿಷ್ಯರುಗಳು ಮಾಡಿದಂತಹ ವಿಗ್ರಹಗಳೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಶಿಲ್ಪ ಕಲೆಯನ್ನು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಣಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಕಲೆಯನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವಾಗ, ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗತಕ್ಕ ಕಲ್ಲನ್ನು ಉಚಿತ ವಾಗಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವನಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಆ ಕಲ್ಲು ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಅಂದರೆ ಆ ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಪತ್ತು. ಅದು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಹಾ ದೇಶ್ವರ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯವಾದ ತಮಿಳುನಾಡಿನವರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಉಧಾರವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಕಲಾ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡ ತಕ್ಕ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಇದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಅಥವಾ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಲ್ಲನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಆ ಕಲ್ಲು ಹೋಗಲು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ನಾವು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೇವೆ. ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದಂತಹ ಕಲ್ಲು ಇವತ್ತು ಹೊರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರು ವಿನಲ್ಲಿ ಮೈಲಗಟ್ಟಲೆ ಈ ಕಲ್ಲನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡಂತಹ ಕಲ್ಲು ಇಟಲಿಯನ್ನು ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಲನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಮಧ್ಯ ವರ್ತಿಗಳು ಇಟಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಪಾಲೀಷ್ ಕೊಟ್ಟು ಮೂರ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತು ಈ ದುರ್ವಿನಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೇವಾಲಯಗಳ ಆಸ್ತಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಸಂಪತ್ತು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಎಂಥೆಂಥಾ ಕಲಾವಿದರು ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ದೇಶ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾದಂತಹ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ರಾಜ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಅದನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಸುಂದರ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಸೋಮನಾಥ ದೇವಾಲಯದ ಕೆಲವ

ಮಂದಿರ ನಮ್ಮ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣರವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ? ಆರಾಧನಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಸಂತು ಬೇಲಿ ಹಾಕಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಾಂದರ್ಭವನ್ನು ನೋಡಿ ಅನಂದ ಪಡುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಕೇಶವ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೆತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅಂತಹ ಅವೋಘವಾದಂತಹ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಾದಂತಹ ಕೇಶವ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಸಂತು ಮತ್ತು ಇರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಏನೊಂದು ದೈವ ಭಾವನೆ ಇತ್ತೋ ಕೇಶವಮೂರ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಏನೊಂದು ಭಕ್ತಿ ಇತ್ತೋ ಆ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವಂತಹ ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸ ದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವೇನೋಭಾವನೆ ಇರುವುದಾದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸು ಇದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಭಾವನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೆ ಸಾಕು ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಮೂರ್ತಿ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಮೆತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆ ಕೀರ್ತಿ ವೈಭವವನ್ನು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಕನ್ನಡತನ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕೇವಲ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಸಾಲದು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ಕಲೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸದ ಅರ್ಧ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಲದು.

ಚೇರ್ಮನ್.—ತಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.—ಗಂಗಾಧರನ್.—೧೫ ನಿಮಿಷ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಂಗಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಛೇರ್ಮನ್.—ಈಗ ಸಭೆಯು ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಸೋಮವಾರ ೧೨ ಗಂಟೆಗೆ ಸಭೆ ಸೇರಲಿದೆ.

(ಸಭೆಯು ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಮಂಚಾಳಯವಾಗಿ ಪುನಃ ದಿನಾಂಕ ೨೪ನೇ ಜೂನ್ ೧೯೮೨ರ ಸೋಮವಾರ ಹನ್ನೆರಡಂ ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತು.